

RP 126/2017 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen görs de ändringar som behövs för att utveckla ersättningsystemet, beaktande bland annat säkerhetsförhållandena på vissa stationeringsorter med klassificerade förhållanden samt genom att precisera regleringen om hälso- och sjukvård och upphäva överlappande reglering i det avseendet.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2018.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

I samband med att lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen (596/2006) godkändes förutsatte riksdagen i sitt uttalande att regeringen noggrant följer upp och utvärderar hur utrikesrepresentationens ersättningssystem fungerar och på basis av uppföljningen och utvärderingen, snabbt om så behövs, påbörjar de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som behövs. Systemet förnyades 2010 med ändringar i lagen och förordningen (786/2010 och 1048/2010) och 2015 gjordes smärre ändringar i lagen och förordningen (382/2014 och 1020/2014). Ersättningsbeloppen granskas årligen.

Utrikesrepresentationens ersättningssystem fungerar i huvudsak väl och stora, strukturella förändringar är inte nödvändiga. En del ändringar behöver emellertid göras i systemet.

9 b §. *Ersättning för hälso- och sjukvård.*

Enligt förslaget ska den bestämmelse i paragrafen enligt vilken en tjänsteman har rätt att få ersättning också under tjänsteresa strykas. Lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor (530/2017) träder i kraft vid ingången av 2018. Lagen ska tillämpas på ersättningen till statens tjänstemän och arbetstagare för skador vid tjänsteresor i utlandet. Genom lagen ändras praxis för reseförsäkring vid utrikes resor för statens tjänstemän och arbetstagare så att man frångår försäkringar i privata försäkringsbolag och överför skadeståndsansvaret på staten. Statskontoret är behörig myndighet. Lagändringen leder till att bestämmelserna i lagen om ministeriets ersättningsansvar för tjänstemäns hälso- och sjukvård under tjänsteresa inte behövs. Genom ändringen avskaffas följaktligen ett överlappande ersättningslag.

Ytterligare upphävs i paragrafen den bestämmelse som ger en tjänsteman rätt till ersättning för rimliga kostnader för ett hembiträdes hälso- och sjukvård i stationeringslandet (*ersättning för hälso- och sjukvård*). Ersättningslaget som hänför sig till hembiträden används rätt marginellt och ersättningslaget motsvarar inte särskilt bra dagens behov inom utrikesrepresentationen. Ändringen rör på årsbasis få tjänstemän men ett avskaffande av ersättningslaget ger små besparingar som kan koncentreras på ändamålsenligare ersättningslag.

10 §. *Reseersättningar.* Enligt de ändringar som föreslås i paragrafen kan tjänstemän på vissa stationeringsorter med klassificerade förhållanden erbjudas transporttjänster av beskickningen. Det är meningen att dessa tjänster ska ordnas på sådana stationeringsorter där tjänstemännen av säkerhetsskäl inte kan använda kollektivtrafik eller sådan inte finns. Resor som enligt förslaget omfattas av transporttjänsterna är till exempel resor till och från flygplatsen för resor som avses i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen (till exempel besöksresor eller semesterresa hem) och tjänstemännens resor mellan bostaden och beskickningen på stationeringsorten. I princip handlar det inte om att utöka anställningsförmånerna utan om behov som har sitt upphov i arbetarskyddet.

Tillägget behövs eftersom andra än beskickningschefen delvis har likadana behov av transport av säkerhetsskäl. För beskickningscheferna löstes transportfrågan genom en lagändring som trädde i kraft 2015. I lagändringen beaktades beskickningschefernas större behov av tjänstebil för privat bruk som de har på grund av sin ställning. Andra tjänstemän ges enligt förslaget inte principiell rätt att använda tjänstebil för privat bruk utan reseersättningen ges i form av transporttjänster som beskickningen ordnar.

Närmare bestämmelser om ordnande av transporttjänster utfärdas genom förordning. De stationeringsorter som ska omfattas av rätten till den transport som erbjuds av beskickningen fastställs i förordningen.

I paragrafen upphävs enligt förslaget bestämmelsen att en tjänsteman har rätt att få ersättning också för ett hembiträdes flyttresa, semesterresa hem och hälso- och sjukvårdsresa. En förutsättning för ersättning för flyttresa är att hembiträdets anställning varar i minst nio månader. Reseersättning kan betalas för högst ett hembiträde per kalenderår. I övrigt tillämpas på reseersättningar för hembiträde bestämmelserna i 1, 2 och 4 mom. Motiveringen för att upphäva ersättningslaget som hänför sig till hembiträden redogörs i motiveringen för 9 b §. Ersättningar för utgifter som hänför sig till hembiträden betalas emellertid enligt övergångsbestämmelsen till de tjänstemän som har ingått ett arbetsavtal med ett hembiträde innan lagen trätt i kraft. Dessa ersättningar betalas högst tills tjänstemannens stationeringstid upphör.

17 §. Ersättningar under tjänstledighet. De ersättningar som betalas enligt paragrafen kompletteras så att en tjänsteman utöver bostadsersättning och utbildningsersättning också har rätt till utrikesrepresentationens ersättning för hälso- och sjukvård också under tjänstledighet.

2 Propositionens konsekvenser

2.1 Ekonomiska konsekvenser

Den föreslagna lagen medför inte några väsentliga förändringar i ersättningshelheten sådan som den är nu. Det är meningen att de föreslagna ändringarna ska genomföras så gott som kostnadsneutralt.

2.2 Konsekvenser för personal

En konsekvens av propositionen är att utrikesrepresentationens ersättningar kan koncentreras på mera ändamålsenliga ersättningsslag och stationeringsorter. Också tjänstemännens säkerhet beaktas i högre grad.

Avsikten med propositionen är att främja en god personalpolitik. Avsikten är också att göra bestämmelserna klarare för att undvika tolkningsproblem och att fördela ersättningarna bättre och ändamålsenligare.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen bereddes av ministeriets administrativa tjänster.

Utrikesministeriet sände ärendet på remiss till finansministeriet, Juko ry och UHVY ry samt till utrikesrepresentationen. Utifrån remissvaren har lagförslaget i den fortsatta beredningen preciserats och i någon mån ändrats.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen (596/2006) 9 b § 1 mom. samt 10 och 17 §, sådana de lyder, 9 b § 1 mom. och 10 § i lag 382/2014 och 17 § i lag 786/2010, som följer:

9 b §

Ersättning för hälso- och sjukvård

En tjänsteman har rätt att få ersättning för sådana skäligena kostnader för egen och medföljande familjemedlemmars hälso- och sjukvård som uppstår i stationeringslandet (*ersättning för hälso- och sjukvård*). Tjänstemannen har rätt till ersättning för hälso- och sjukvård av särskilda skäl också annanstans i utlandet.

---

10 §

Resersättningar

När en tjänsteman flyttar på det sätt som avses i 7 § har han eller hon rätt att få ersättning för egna och medföljande familjemedlemmars kostnader för flyttresan (*ersättning för flyttresa*). Ersättningen betalas enligt flyttrutt. Om tjänstemannen blir tjänstledig från utrikesförvaltningen när tjänstgöringsperioden går ut, men fortfarande bor på stationeringsorten, kan ersättningen för flyttresan på ansökan av tjänstemannen beviljas när tjänstledigheten går ut. Flyttar en tjänsteman till eller från något annat land än Finland eller till eller från någon annan ort än sin stationeringsort, betalas ersättningen högst till det belopp som skulle ha betalats vid flyttning mellan stationeringsorten och Finland.

En tjänsteman har rätt att få ersättning för skäligena kostnader för egen och medföljande familjemedlemmars tur- och returresa från stationeringsorten till Finland (*ersättning för semesterresa hem*) minst en gång för varje full ettårsperiod från tjänstgöringsperiodens början.

För familjemedlemmar som bor utanför stationeringsorten har en tjänsteman rätt att få ersättning för besöksresor tur och retur från den plats där familjemedlemmen är stadigvarande bosatt till tjänstemannens stationeringsort eller till Helsingfors eller för tjänstemannens eller makens resa från stationeringsorten till den plats där familjemedlemmen är stadigvarande bosatt (*ersättning för besöksresor*) minst en gång för varje full ettårsperiod från tjänstgöringsperiodens början.

En tjänsteman har rätt att få ersättning för egen och medföljande familjemedlemmars resa på grund av hälso- och sjukvård (*ersättning för hälso- och sjukvårdsresa*), när hälso- och sjukvården i enlighet med 9 b § ordnas utanför stationeringslandet. Ersättning betalas också för nödvändiga resekostnader för läkare och följeslagare.

En beskickningschef har rätt att få ersättning för skäligena kostnader för privat användning av tjänstebil på grund av säkerhetsskäl, lokala förhållanden och beskickningschefens ställning (*ersättning för användning av tjänstebil*). Beskickningen kan dessutom av säkerhetsskäl ordna transporttjänster för tjänstemän. Närmare bestämmelser om ordnande av transporttjänster utfärdas genom förordning av utrikesministeriet.

RP 126/2017 rd

En tjänsteman har rätt att få ersättning för skäligen kostnader för egen och medföljande familjemedlemmars tur- och returresa med anledning av en nära anhörigs dödsfall (*ersättning för begravningsresa*). Med nära anhörig avses en familjemedlem, tjänstemannens och makens förälder samt ett barn som inte kan anses vara familjemedlem enligt 2 §, men som tjänstemannen eller maken haft vårdnaden om. Medföljande familjemedlemmar har rätt till reseersättning på grund av tjänstemannens dödsfall. Ersättningstagaren har till följd av ett och samma dödsfall rätt till ersättning för högst en tur- och returresa.

Genom förordning av utrikesministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om antalet resor enligt 1–6 mom., grunderna för hur de kostnader som ersätts ska bestämmas och ersättningsbeloppen.

17 §

Ersättningar under tjänstledighet

En tjänsteman har under tjänstledighet rätt till ersättningar enligt denna lag på motsvarande grunder och i motsvarande förhållande som i statens tjänstekollektivavtal har överenskommit om tjänstemannens lön under tjänstledighet. Tjänstemannen har dock rätt att få bostadsersättning, utbildningsersättning och ersättning för hälso- och sjukvård till fullt belopp.

En tjänsteman har rätt till ersättningar enligt denna lag också för den tid han är faderskapsledig utan lön under den moderskapsledighet med lön som överenskommit i statens tjänstekollektivavtal.

En förutsättning för att ersättningar enligt denna paragraf ska betalas är att tjänstemannen bor på stationeringsorten under tjänstledigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 21 september 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Utrikesminister Timo Soini

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen (596/2006) 9 b § 1 mom. samt 10 och 17 §, sådana de lyder, 9 b § 1 mom. och 10 § i lag 382/2014 och 17 § i lag 786/2010, som följer:

Gällande lydelse

9 b §

Ersättning för hälso- och sjukvård

En tjänsteman har rätt att få ersättning för egna, medföljande familjemedlemmars och hembiträdes skäligena kostnader för hälso- och sjukvård som uppstår i stationeringslandet (*ersättning för hälso- och sjukvård*). Tjänstemannen har rätt till ersättning för hälso- och sjukvård *också under en tjänsteresa utanför stationeringslandet samt* av särskilda skäl *också* annanstans i utlandet.

Föreslagen lydelse

9 b §

Ersättning för hälso- och sjukvård

En tjänsteman har rätt att få ersättning för *sådana skäligena kostnader för egen och medföljande familjemedlemmars* hälso- och sjukvård som uppstår i stationeringslandet (*ersättning för hälso- och sjukvård*). Tjänstemannen har rätt till ersättning för hälso- och sjukvård av särskilda skäl *också* annanstans i utlandet.

10 §

Reseersättningar

När en tjänsteman flyttar på det sätt som avses i 7 § har han eller hon rätt att få ersättning för egna och medföljande familjemedlemmars kostnader för flyttresan (*ersättning för flyttresa*). Ersättningen betalas enligt flyttrutten. Om tjänstemannen blir tjänstledig från utrikesförvaltningen när tjänstgöringsperioden går ut, men fortfarande bor på stationeringsorten, kan ersättningen för flyttresan på ansökan av tjänstemannen beviljas när tjänstledigheten går ut. Flyttar en tjänsteman till eller från något annat land än Finland eller till eller från någon annan ort än sin stationeringsort, betalas ersättningen högst till det belopp som skulle ha betalats vid flyttning mellan stationeringsorten och Finland.

En tjänsteman har rätt att få ersättning för skäligena kostnader för egen och medföljande familjemedlemmars tur- och returresa från stationeringsorten till Finland (*ersättning för*

10 §

Reseersättningar

När en tjänsteman flyttar på det sätt som avses i 7 § har han eller hon rätt att få ersättning för egna och medföljande familjemedlemmars kostnader för flyttresan (*ersättning för flyttresa*). Ersättningen betalas enligt flyttrutten. Om tjänstemannen blir tjänstledig från utrikesförvaltningen när tjänstgöringsperioden går ut, men fortfarande bor på stationeringsorten, kan ersättningen för flyttresan på ansökan av tjänstemannen beviljas när tjänstledigheten går ut. Flyttar en tjänsteman till eller från något annat land än Finland eller till eller från någon annan ort än sin stationeringsort, betalas ersättningen högst till det belopp som skulle ha betalats vid flyttning mellan stationeringsorten och Finland.

En tjänsteman har rätt att få ersättning för skäligena kostnader för egen och medföljande familjemedlemmars tur- och returresa från stationeringsorten till Finland (*ersättning för*

semesterresa hem) minst en gång för varje full ettårsperiod från tjänstgöringsperiodens början.

För familjemedlemmar som bor utanför stationeringsorten har en tjänsteman rätt att få ersättning för besöksresor tur och retur från den plats där familjemedlemmen är stadigvarande bosatt till tjänstemannens stationeringsort eller till Helsingfors eller för tjänstemannens eller makens resa från stationeringsorten till den plats där familjemedlemmen är stadigvarande bosatt (*ersättning för besöksresor*) minst en gång för varje full ettårsperiod från tjänstgöringsperiodens början.

En tjänsteman har rätt att få ersättning för egen och medföljande familjemedlemmars resa på grund av hälso- och sjukvård (*ersättning för hälso- och sjukvårdsresa*), när hälso- och sjukvården i enlighet med 9 b § ordnas utanför stationeringslandet. Ersättning betalas också för nödvändiga resekostnader för läkare och följeslagare.

En beskickningschef har rätt att få ersättning för skäligen kostnader för privat användning av tjänstebil på grund av säkerhetsskäl, lokala förhållanden och beskickningschefens ställning (*ersättning för användning av tjänstebil*).

En tjänsteman har rätt att få ersättning för skäligen kostnader för egen och medföljande familjemedlemmars tur- och returresa med anledning av en nära anhörigs dödsfall (*ersättning för begravningsresa*). Med nära anhörig avses en familjemedlem, tjänstemannens och makens förälder samt ett barn som inte kan anses vara familjemedlem enligt 2 §, men som tjänstemannen eller maken haft vårdnaden om. Medföljande familjemedlemmar har rätt till reseersättning på grund av tjänstemannens dödsfall. Ersättningstagaren har till följd av ett och samma dödsfall rätt till ersättning för högst en tur- och returresa.

En tjänsteman har rätt att få ersättning också för ett hembiträdes flyttresa, semesterresa hem och hälso- och sjukvårdsresa. En förutsättning för ersättning för flyttresa är att hembiträdets anställning varar i minst nio månader. Reseersättning kan betalas för högst ett hembiträde per kalenderår. I övrigt tillämpas på reseersättningar för hembiträde bestämmelserna i 1, 2 och 4 mom.

Genom förordning av utrikesministeriet kan närmare föreskrifter utfärdas om antalet resor

semesterresa hem) minst en gång för varje full ettårsperiod från tjänstgöringsperiodens början.

För familjemedlemmar som bor utanför stationeringsorten har en tjänsteman rätt att få ersättning för besöksresor tur och retur från den plats där familjemedlemmen är stadigvarande bosatt till tjänstemannens stationeringsort eller till Helsingfors eller för tjänstemannens eller makens resa från stationeringsorten till den plats där familjemedlemmen är stadigvarande bosatt (*ersättning för besöksresor*) minst en gång för varje full ettårsperiod från tjänstgöringsperiodens början.

En tjänsteman har rätt att få ersättning för egen och medföljande familjemedlemmars resa på grund av hälso- och sjukvård (*ersättning för hälso- och sjukvårdsresa*), när hälso- och sjukvården i enlighet med 9 b § ordnas utanför stationeringslandet. Ersättning betalas också för nödvändiga resekostnader för läkare och följeslagare.

En beskickningschef har rätt att få ersättning för skäligen kostnader för privat användning av tjänstebil på grund av säkerhetsskäl, lokala förhållanden och beskickningschefens ställning (*ersättning för användning av tjänstebil*). *Beskickningen kan dessutom av säkerhetsskäl ordna transporttjänster för tjänstemän. Närmare bestämmelser om hur transporten ska ordnas utfärdas genom förordning av utrikesministeriet.*

En tjänsteman har rätt att få ersättning för skäligen kostnader för egen och medföljande familjemedlemmars tur- och returresa med anledning av en nära anhörigs dödsfall (*ersättning för begravningsresa*). Med nära anhörig avses en familjemedlem, tjänstemannens och makens förälder samt ett barn som inte kan anses vara familjemedlem enligt 2 §, men som tjänstemannen eller maken haft vårdnaden om. Medföljande familjemedlemmar har rätt till reseersättning på grund av tjänstemannens dödsfall. Ersättningstagaren har till följd av ett och samma dödsfall rätt till ersättning för högst en tur- och returresa.

Genom förordning av utrikesministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om antalet resor enligt 1–6 mom., grunderna för hur de kostnader som ersätts ska bestämmas och ersättningsbeloppen.

som avses i 1–7 mom., grunderna för hur de kostnader som ersätts ska bestämmas och ersättningsbeloppen.

17 §

Ersättningar under tjänstledighet

En tjänsteman har under tjänstledighet rätt till ersättningar enligt denna lag på motsvarande grunder och i motsvarande förhållande som i statens tjänstekollektivavtal har överenskommit om tjänstemannens lön under tjänstledighet. Tjänstemannen har dock rätt att få bostadsersättning och utbildningsersättning till fullt belopp.

En tjänsteman har rätt till ersättningar enligt denna lag också för den tid han är faderskapsledig utan lön under den moderskapsledighet med lön som överenskommit i statens tjänstekollektivavtal.

En förutsättning för att ersättningar enligt denna paragraf ska betalas är att tjänstemannen bor på stationeringsorten under tjänstledigheten.

17 §

Ersättningar under tjänstledighet

En tjänsteman har under tjänstledighet rätt till ersättningar enligt denna lag på motsvarande grunder och i motsvarande förhållande som i statens tjänstekollektivavtal har överenskommit om tjänstemannens lön under tjänstledighet. Tjänstemannen har dock rätt att få bostadsersättning, utbildningsersättning och ersättning för hälso- och sjukvård till fullt belopp.

En tjänsteman har rätt till ersättningar enligt denna lag också för den tid han är faderskapsledig utan lön under den moderskapsledighet med lön som överenskommit i statens tjänstekollektivavtal.

En förutsättning för att ersättningar enligt denna paragraf ska betalas är att tjänstemannen bor på stationeringsorten under tjänstledigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .